

Ježíšův zájem o člověka

Ježíš se slitoval, vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: "Chci, buď čist." (Mk 1:41)

1. čtení: Marek 1:21-28

Hlavní čtení: Marek 1:29-45

Úvod: Marek je prostě nej...

Milí bratři, milé sestry,

Markovo evangelium je minimálně ve dvou ohledech *nej*... Je nejkratší ze všech čtyř evangelií. A je také prokazatelně nejstarší. Matouš z něj čerpal pro své dílo mnohé informace. Lukáš k němu přihlížel, když psal své evangelium. A Jan musel Marka přinejmenším číst a znát.

Po několik týdnů bych se spolu s vámi rád ponořil do zvěsti tohoto nejstaršího a nejstručnějšího novozákonního evangelia. Budeme postupovat po delších úsecích, aby nám to Markovo dílo pěkně ubíhalo.

V dnes probíraném oddílu, který jsme slyšeli nejdřív v prvním a pak i ve druhém čtení, popisuje evangelista Marek víkend v městě Kafarnaum. Kafarnaum je město v Galileji, tedy v severní části Izraele. Tam se Ježíš odebral hned po uvěznění Jana Křtitele. Jde o pouhé dva dny, ve kterých se Pán Ježíš stačil zapsat hluboko do srdcí tamních obyvatel. A protože lidé byli ohromeni jeho dílem, protože byli nadšeni z toho, jaký byl a co všechno říkal i vykonal, nenechávali si tyto úžasné prožitky jen pro sebe. Proto Marek píše:

- *A pověst o něm (o Ježíši Kristu) se rychle rozšířila po celé galilejské krajině.*

Bratři a sestry, někdy se jeden druhého ptáme: *Co budete dělat o víkend? Co máte v plánu na sobotu? Práci kolem domu? Oslavu narozenin? A co budete dělat v neděli odpoledne? Půjdete na procházku? Pojedete na výlet? Nebo gauč, telka a čipsy?*

No, Pán Ježíš se v sobotu a v neděli staral o lidi kolem sebe. Z dnešního oddílu můžeme vyčíst hned tři rozměry Kristovy laskavé služby lidem. **Za prvé:** Že jedná neprodleně. **Za druhé:** Že se při své službě vystavuje riziku. **A za třetí:** Že svou činnost rovnoměrně rozděluje.

I. Ježíš jedná ihned

Tak tedy za prvé: Evangelista Marek často užívá slova *hned* nebo *ihned*. Pán Ježíš podle jeho podání totiž jedná okamžitě, neprodleně, bez zbytečných okolků a odkladů. V Kafarnaum Ježíš vchází do shromáždění věřících lidí *hned* první sobotu. (v. 21) Nečeká na to, až se ve městě trochu rozkouká, usadí, zabydlí.

- ²¹ *Když přišli do Kafarnaum, hned v sobotu šel do synagogy a učil.*

Ježíš dokonce nečeká ani na to, zda o jeho vyučování tamní lidé časem projeví zájem. Hned učí o Božím království, o Bohu, který se přiblížil doslova na dotek. Takové vyučování nestrpí odklad. Pokud by to šlo odložit na později, pak to asi nebude životně důležitá zpráva.

A když se při těch bohoslužbách objeví ten člověk sužovaný zlým duchem, Ježíš jej uzdraví – *hned*. (v. 23) A díky tomu se také zvěst o Kristu začne šířit – *hned*. (v. 28) Ani ta zpráva na sebe nenechala dlouho čekat: Že je zde někdo, koho chtě nechtě poslouchají i temné síly.

Dále: Hned, jak Ježíš vyšel s učedníky ze synagogy, zamířil do Petrova domu. Ani učedníci Ježíše nešetřili. Protože hned pověděli svému Mistru o Petrově tchýni, která ležela připoutaná k posteli vysokou horečkou. A on ji vyléčil – *hned*. A co dělal potom? Konečně už odpočíval? Marek vypráví:

- ³² *Když nastal večer a slunce zapadlo, přinášeli k němu všechny nemocné a posedlé. ³³ Celé město se shromáždilo u dveří. ³⁴ I uzdravil mnoho nemocných rozličnými neduhy a mnoho zlých duchů vyhnal. A nedovoloval zlým duchům mluvit, protože věděli, kdo je.*

A ještě zmiňme ten poslední dnešní příběh, ve kterém Ježíš očistil toho malomocného – také *hned*. (v. 42) Naráz, okamžitě, bez prodlení. V žádném z těchto případů neslyšíme, že by Ježíš řekl: *Ted' ne, přátelé. Ted' mi dopřejte chvíli voraz. Je sobota. Mám volno. Nebo: Už se mi nechce, už nemůžu. Co takhle zítra, pozítří, za týden? Podívám se do kalendáře, kdy by se mi to zase hodilo, ano? Ted' je čas se zklidnit, dát si nohy nahoru, trochu vydechnout.*

Ale to není náš Pán. Náš Pán totiž jedná v zájmu druhých lidí bez zbytečných odkladů. Náš Pán jedná hned. Proč? Protože ve své blízkosti má lidi, kteří jeho okamžitý zásah potřebují. Muž posedlý démony, žena v horečkách, malomocný, spousta dalších nemocných a duchovně podvyživených lidí.

Bratři a sestry, i s námi Pán Ježíš jedná bez zbytečných odkladů. Ihned. Okamžitě. I přes to, že tomu často moc nevěříme. Někdy si říkáme, že Bůh se svou pomocí prodlévá a vyčkává. Že se zkrátka dlouho, předlouho vůbec nic neděje. Ale je tomu tak doopravdy? Když se dožadujeme jeho zásahu, když se modlíme za nějakou těžkou a důležitou věc, opravdu se z jeho strany vůbec nic neděje? Co třeba naše víra a trpělivost? Při těchto zápasech přece rostou a sílí! A co naše pokora, spolehnutí se na Hospodina? Ve chvílích, kdy se z Boží strany zdánlivě nic neděje, se procvičujeme! To Kristus sám nás posiluje i trénuje svým svatým Duchem.

Navíc, a na to bych si klidně vsadil: My všichni jsme alespoň jednou prožili, že náš laskavý Pán jednal v našem životě okamžitě a neprodleně, bez dlouhého otálení. Že přišel, vstoupil do té těžké situace a vyřešil ji. Ať tak či onak: Bůh jedná okamžitě. Možná však jeho kroky jsou zpočátku našemu zraku skryté. Možná my sami někdy nechceme vidět jeho jednání. Každopádně nevěříme, že se k nám Bůh chová jako tatík s lahváčem v jedné ruce a s ovladačem od televize v druhé ruce, který nás posílá pryč z obýváku, protože ho zrovna rušíme od lenošení. To přece není pravdivý obraz našeho Spasitele!

V tomto týdnu jsme se doma s dětmi učili zpaměti ten krásný verš z listu Židům:

- *Ježíš Kristus je tentýž včera i dnes i na věky. (Žd 13:8)*

Pokud laskavý Kristus jednal s lidmi okamžitě tehdy v Kafarnaum, jistě jedná i s námi, tady a teď. A tak tomu z jeho strany bude i zítra, pozítří, za rok či dva, napořád. Jen se na něho se vším těžkým v důvěře obračejme!

Možná však stojí za zamyšlení, zda se my sami chováme k druhým lidem a k jejich potřebám stejně jako Kristus. Dokážeme druhým pomoci ihned? Vidíme jejich potřeby jako neodkladné? Bolí nás jejich strádání a trápení? Jsou jejich potíže i našimi potížemi? Nebo si často říkáme: *To počká. Však se svět nezboří, když mu pomůžu až zítra, nebo pozítří. Někdy jí zavolám, ale zrovna teď se mi nechce.* Naše vlastní potřeby často hodnotíme jako neodkladné, urgentní. Ale potřeby našich bližních? Ne tak docela. Někdy nás zmůže vyčerpání, jindy prachsprostá lenost. Někdy zase strach, že budeme k ničemu, že se ztrapníme, že celou těžkou situaci ještě zhoršíme. A tak se držíme pravidla: *Kdo nic nedělá, nic nezkazí.* Přemýšlejme o tom, bratři a sestry: Zda lásku k našim bližním umíme prokazovat, třeba někdy i bez zbytečných odkladů.

II. Ježíš se vystavuje riziku

Pokročme k druhému bodu: Pán Ježíš se při své službě vystavuje riziku. Někdo moudrý kdysi řekl, že Kristus žádným svým slovem tak jasně nevyjádřil svou lásku k lidem, jako to vyjadřoval svými činy. Ano, Ježíšovy činy mluví. Zpívají o jeho náklonnosti k nám. Už v této první kapitole Markova evangelia je vidět, že Kristus dokonce neváhá podstupovat riziko, aby druhým lidem skutečně pomohl. Případ první: Člověk posedlý zlým duchem, který v kostele na Ježíše křičel:

- ²⁴ *"Co je ti do nás, Ježíši Nazaretský? Přišel jsi nás zahubit? Víím, kdo jsi. Jsi svatý Boží."*

To asi nebylo nic příjemného: Stát tváří v tvář takovému člověku. Byť si lidé kolem něj mohli stokrát říkat, že je to chudák, kterého posedly zlé síly, kdekdo se mu zřejmě raději vyhýbal. Třeba jen proto, že mu bylo trapné být v blízkosti takového člověka. To známe dobře, v trochu jiné podobě. Ne všichni třeba dokážeme trávit svůj čas v přítomnosti lidí s mentálním postižením, natož pak abychom v sobě našli sílu věnovat se jim a pomáhat jim. Vzpomínám, jak jsem se svou ženou, ještě jako student teologie, cestoval z Prahy vlakem domů. Seděli jsme ve vlaku, který ještě nevyjel z nádraží. Já u okna, jak bylo mým zvykem. A najednou jsem se podíval ven: Z nástupiště na mě dělali všelijaké radostné posunky tři lidé s mentálním postižením. Smáli se na mě a mávali mi. A já jsem předstíral, že se mě to netýká. Ovšem moje žena jim začala mávat, smála se na ně – a vůbec jí to nebylo trapné. To byla dobrá lekce! Já jsem měl totiž strach, že tím utrpí moje důstojnost, když jim projevim nějaký zájem.

Kristus projevil zájem o toho posedlého nešťastníka. Právě jemu se při tom shromáždění věnoval nejvíce! Jemu pomohl. Z něj vyhnal ty temné síly. Jemu daroval nový život.

- ²⁵ *Ale Ježíš mu pohrozil: "Umlkni a vyjdi z něho!"* ²⁶ *Nečistý duch jím zalomcoval a s velikým křikem z něho vyšel.*

Případ číslo dvě: Ta Petrova nemocná tchyně, kterou Ježíš bere za ruku... Náš Pán nemá strach, že se nakazí, když bude chvíli stát u jejího lůžka. Kristus tu ženu jistě mohl uzdravit na dálku. Pouhým slovem. Pouhou myšlenkou, což učinil za svého pozemského působení víckrát. Ale on nechtěl. Přišel k ní. Postál nad ní. Dotkl se jí. Svým dotykem ji uzdravil. Ale nejen to! Také tímto láskyplným gestem všem zúčastněným ukázal, že je má rád. Že se jich neštítí. Že s nimi soucítí. Že si je nehodlá držet dál od těla. Jak je to aktuální v této naší podivné době, kdy se koupeme v dezinfekci, zdravíme se podáním loktů, dýcháme čerstvý vzduch před hadr a hlavě: Bojíme se jeden druhého!

A Ježíšův – lidsky viděno nerozumný! – postoj k druhým lidem se nejvíc projeví v blízkosti toho malomocného. Kdo z nás by se toho člověka dotkl, bratři a sestry? Vždyť tito lidé museli žít odděleně, stranou celé společnosti, protože jejich malomocenství mohlo být silně nakažlivé. Ani se členy vlastní rodiny se nemohli potkávat, což jim jistě už tak tíživou situaci muselo jen zhoršovat. Strašná tragédie, to malomocenství! Bolest na všech úrovních. Rozklad těla, duše i ducha.

- ⁴⁰ *Přijde k němu malomocný a na kolenou ho prosí: "Chceš-li, můžeš mě očistit."* ⁴¹ *Ježíš se slitoval, vztáhl ruku, dotkl se ho a řekl: "Chci, buď čist."* ⁴² *A hned se jeho malomocenství ztratilo a byl očištěn.*

Kristus se nad ním slitoval. Proto se ho dotkl. Byl to dotek Božího milosrdenství. Dotek laskavé účasti, láskyplné solidarity s tím chudákem. A tak jedná i s námi, bratři a sestry! Někdy si totiž i my připadáme jako malomocní: Duchovně znečištění, špinaví hříchem, prolezlí skrz naskrz slabostmi, nebo otráskaní neustálými pády, zkrátka nehodní Kristova dotyku. Ale to je omyl! Této lži nikdy nesmíme podlehnout! Najděme v sobě kuráž předstoupit před Krista, padnout před ním na kolena a prosit ho v důvěře: *Ty, Pane, mě očisti. Zbav mě mé nečistoty, které já se zbavit neumím. Pomož mi k novému, čistějšímu životu.* A ten, který se tehdy neštítel toho malomocného, dotkne se jistě i nás svým svatým Duchem.

Možná vás u toho napadlo: *A jaké riziko podstupuje Pán Ježíš dnes?* Dnes už žádné riziko podstupovat nemusí, bratři a sestry. Bohatě stačí, že kvůli nám šel do toho největšího rizika, aby nám pomohl. Kvůli nám šel na kříž. Verš, který jsme si na Silvestra vylosovali pro rok 2021, mluví o tomto smrtelném, nejzazším možném riziku, které Kristus z lásky k nám podstoupil:

- ⁸ *Bůh však prokazuje svou lásku k nám tím, že Kristus za nás zemřel, když jsme ještě byli hříšní.* (Ř 5:8)

Spíš teď je opět řada na nás, bratři a sestry: My se musíme zamyslet, zda a nakolik jsme ochotní jít do rizika, abychom druhým lidem pomohli. Pomáhat druhým, být jim nablízku, milovat je, to nás totiž čas od času také může něco stát. Jsme ochotni jít do takového rizika?

Mezi mé oblíbené seriály patří *Teorie velkého třesku*. Hlavní postava, vysoce inteligentní, ovšem také silně asociální Sheldon Cooper, v jednom díle říká svému příteli: *Mně na tobě záleží. Ale ne tak moc, abych kvůli tobě hnul prstem.* V komediálním seriálu je to vtipná hláška. Ale v reálném životě je to katastrofa. Jak moc nám, křesťanům, záleží na druhých lidech? Jen potud, pokud nás to nic nestojí? Co jsme ochotni risknout? Naši pověst? Naše pohodlí? Naše finance? Náš čas? Naše síly? Naše zdraví?

III. Ježíš svou činnost rovnoměrně rozděluje

A nakonec, bratři a sestry: Pán Ježíš svou činnost rovnoměrně rozděluje. Především moudře nakládá se svým drahocenným časem. Lidem slouží do roztrhání těla, o tom jsme už slyšeli. Ale také tráví čas s Bohem, na modlitbách. Vstane dřív než všichni ostatní, byť by mohl spát dál zaslouženým spánkem spravedlivých. Odejde na místo, kde ho nikdo nebude rušit. A tam rozmlouvá se svým Otcem.

- ³⁵ *Časně ráno, ještě za tmy, vstal a vyšel z domu; odešel na pusté místo a tam se modlil.*

A to se nestalo jednou jedinkrát! Jeho učedníci ho rychle vystopovali. Oni totiž přesně věděli, kam šel a proč odešel. Oni věděli, že Ježíš právě na pustém místě utužuje svůj vztah s nebeským Otcem.

Ne, Pán Ježíš není aktivista, který by se strhal pro dobro lidí, a nikde přitom sílu nečerpal. Jsou takoví lidé, ti však za nějaký čas žel shoří jako papír. My totiž nejsme roboti, ale lidé z masa a kostí. Ježíš ovšem není ani mnich, který by se zavřel v kláštere a tam trávil celé dny na modlitbách. Modlitba i práce pro lidi – vše v dokonalé harmonii: To je Ježíšův životní styl. Bratři a sestry, z jakého pedálu bychom my měli stáhnout nohu? A do kterého bychom naopak měli trochu víc šlápnout? Je to modlitba nebo práce pro druhé?

A k tomu ještě jeden podnět na závěr: Pán Ježíš se věnoval potřebným lidem bez rozdílu. Neznámému posedlému, stejně jako příbuzné jeho největšího apoštola Petra. Neznámým nemocným v městě Kafarnaum, stejně jako mnohým jiným lidem po celé Galileji. Ježíšovi učedníci přemýšlí trochu jinak: *Vrať se zpátky do Kafarnaum, Ježíši, tady je dost práce na dlouhé roky. Tady jsme doma. Tady jsme u svých blízkých. Není třeba chodit jinam, není třeba se věnovat druhým lidem.*

- ³⁷ Když ho našli, řekli: "Všichni tě hledají." ³⁸ Řekne jim: "Pojďte jinam do okolních městeček, abych i tam kázal, nebo proto jsem vyšel." ³⁹ A tak šel, kázal v jejich synagógách po celé Galileji a vyháněl zlé duchy.

Bratři a sestry, tento milý Ježíš je náš Pán. Ale když vyznáváme, že je náš, nesmíme si myslet, že je jenom náš. On je také Pán mnohých jiných bratrů a mnohých jiných sester, které má stejně moc rád jako nás. A je to také Pán i těch lidí, kteří ho zatím jako Pána a Spasitele, Božského Pomocníka a Zachránce nezažili. Ale jednou, až přijde ten pravý čas, i oni to zažijí. A je na nás, abychom jim to ze srdce přáli. Je také na nás, abychom tu známost o našem Pánu druhým lidem nesli a zprostředkovali. Ať se celý svět dozví, že je zde Pán Ježíš Kristus, který si nás zamiloval tak velikou láskou, že pro nás šel do rizika. Že je zde Pán, který nám umí a dokáže pomoci, třeba hned teď.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, staráš se o nás mnoha různými způsoby. Uzdravuješ nás, očišťuješ nás, odpouštíš nám naše nepravosti, mluvíš k nám, jsi nám nablízku v Duchu svatém, přimlouváš se za nás u svého Otce. Děkujeme ti za tvou všestrannou péči. A víme, že tím nám dáváš také dobrý příklad, jak bychom se měli chovat k druhým lidem. Příklad v tobě máme. Teď bychom potřebovali ještě tu sílu a moudrost, tvé laskavé vedení. Pomoz nám, Kriste. Amen.*